Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru Judecător: Natalia Lupașcu
Dosarul: nr.2ac-743/24
2-210664736-02-2ac-06112024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

15 aprilie 2025
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererile de apel declarate de ÎM „Comarsini Grup" SRL și „Mobvaro-M" SRL, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2022, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Comarsini Grup" SRL împotriva „MobvaroM" SRL cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, -

c o n s t a t ă:

Pretențiile din acțiune:

La 29 aprilie 2021 ÎM "Comarsini Grup" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată către "Mobvaro-M" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, între ÎM „Comarsini Grup" SRL și SC „MobvaroM" SRL, se află în derulare raportul juridic, de natură comercială, privind vânzarea de către vânzător în beneficiul cumpărătorului a bunurilor denumite generic – burete pentru mobilă, indicate în contractul nr.33/19, încheiat la 01 ianuarie 2019, pentru perioada de pînă la 31.12.2020 și extins cu un an, pînă la 31.12.2021, avînd în vedere clauza de la pct.9.6 din contract.

Concomitent, prin facturile fiscale anexate la materialele cauzei și exhaustiv indicate în actul de verificare a plăților la situația din 15.04.2021, act acceptat și semnat de SC „Mobvaro-M" SRL, se atestă o restanță la plata în valoare de 1 368 530 lei în sarcina acesteia.

Notează reclamantul că părțile semnatare (SC „Mobvaro-M și ÎM „Comarsini Grup") au stabilit, potrivit prevederilor pct.3.1 din contractul nr.33/19, termenul de plată pentru marfă achiziționată: Cumpărătorul efectuează plata mărfii, prin

transfer la contul de deconectare al vînzătorului, în termen de 30 de zile calendaristice din momentul livrării, conform facturii fiscale, or, reieșind din tabloul general al actului de verificare, care reflectă livrările efectuate de vânzător, raportate la plățile efectuate de cumpărător, se atestă o întârziere cronică pentru întreaga perioadă de acțiune a contractului, în care s-au derulat actele de achiziție a mărfii până în prezent. Precum este stabilit în actul de verificare al stării plăților, semnat de părți că, datoria societății pârâte, a crescut constant în perioada contractuală, aceasta ajungând la importanta sumă de 1 368530 lei la data de 15.03.2021. Lista facturilor privind livrarea mărfii se prezintă în mod exhaustiv în actul de verificare, unde sunt indicate și plățile efectuate de SRL „Mobvaro-M", anexate la materialele cauzei.

În ceea ce privește prestația de plată a SRL „Mobvaro-M", pentru anii 2020-2021, aceasta a efectuat plăți care reprezintă suma de 4 173100 lei, iar diferența dintre marfa livrată și plățile efectuate reprezenta datoria la zi acumulată față de Î.M. „Comarsini Grup" SRL - 1 368530 lei.

Menționează că la 12 și 25 ianuarie 2021, în adresa pârâtei au fost expediate 2 somații (pretenție și somație) de plată a datoriei, unde au fost explicate survenirea iminentelor consecințele în cazul unei opoziții formale nejustificate a acesteia. Atenționarea despre posibila inițiere a raportului litigios, cu deferirea acestuia instanței, nu a schimbat comportamentul prejudiciabil al S.C.„Mobvaro-M" SRL în raport cu Î.M. „ComarsiniGrup", societatea debitoare, diminuând nesemnificativ datoria față de societatea creditoare. De asemenea, numeroase discuții conexe problemei stingerii datoriei, în mod similar, nu au avut un efect substanțial la balanța plăților, datoria rămânând considerabilă. Dovada expedierii servesc avizele poștale recomandate nr. DS2044015286AR cu confirmarea recepției din 20.01.2021 și DS121208406 AR cu confirmarea recepției din 27.01.2021. Constată informarea SRL „Mobvaro-M" despre intenția SRL „Comarsini-Grup", în ceea ce privește eventualitatea intervenirii procedurii litigioase de încasare a datoriei și penalității contractuale.

Indică reclamantul că potrivit dispozițiilor pct. 6.2. din contractul nr. 33/19, în situația reținerii de către cumpărător a plăților, prevăzute de pct. 3.1 din contract, acesta va plăti cu titlu de penalitate, la emiterea somației, în valoare de 0.1 %, raportată la suma plăților neefectuate (a datoriei), pentru fiecare zi de întârziere, or în condițiile formale, de emitere a somației, în sarcina pârâtului, în cadrul răspunderii contractuale, valoarea penalității calculate, reprezintă suma de 384041,41 lei.

Se subliniază că, penalitatea pretinsă a fi încasată a fost calculată, conform contractului nr. 33/19 din 01.01.2019, începând cu data de 01.02.2020, deși datoria este generată din perioada contractuală anterioare, de la faza semnării contractului, iar la sfârșitul anului 2020, aceasta atingând cifra de 1 640 146 lei, potrivit actului

de verificare la situația din 31.12.2020, ceea ce în condițiile economice actuale, este inadmisibil, dat fiind faptul că Î.M. „Comarsini Grup” în termen de 60 de zile este obligat să plătească, la rându-i, furnizorului de materie primă din Ucraina. Penalitatea de asemenea nu a fost calculată în intervalul de timp 17.03.2020-15.05.2020, aferentă stării de urgență, or chiar și în perioada dată pârâtul a efectuat acte de achiziție importante în valoare de peste 205000 lei, plătind doar 139000 lei. Situația achizițiilor din perioada stării de urgență, este reflectată în actul de verificare semnat de părți.

Pe cale de consecință, luând în considerație argumentele de fapt și de drept invocate, probele certe și lipsite de elemente de interpretare, a solicitat încasarea în beneficiul ÎM "Comarsini Grup" S.R.L. din contul SRL „Mobvaro - M” cu titlu de datorie a sumei de 1 368530 lei, cu titlu de penalitate a sumei de 184041,41 lei, precum și a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 50000 lei, pentru extrasul ASP 110 lei și asistență juridică în valoare de 67500 lei.

Ulterior, prin cererea de concretizare a pretențiilor, compania a solicitat încasarea din contul "Comarsini Grup" S.R.L. a penalității de întârziere în mărime de 701 049,93 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată suportate (f.d.186).

Soluția primei instanțe:

Prin hotărârea din 20 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de S.C. „Comarsini Grup” S.R.L. S-a încasat de la „Mobvaro-M” S.R.L. în beneficiul ÎM „Comarsini Grup” S.R.L. suma de 500 000 de lei cu titlu de penalitate, suma de 50 000 de lei cu titlu de taxa de stat achitată de reclamant la înaintarea acțiunii, precum și suma de 30 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

La 20 octombrie 2022, reprezentantul apelantului/reclamant S.C. „Comarsini-Grup” S.R.L., avocatul Hadei Eduard a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 20 septembrie 2022, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie admisă integral.

La 20 octombrie 2020, apelantul/pârât S.R.L. „Mobvaro-M” a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 20 septembrie 2022, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie admisă parțial, și anume să fie dispusă doar încasarea din contul S.R.L. „MobvaroM” în beneficiul S.R.L. „Comarsini- Grup” a cheltuielilor privind taxa de stat în mărime de 35 247,69 de

lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 de lei, în rest acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia Curții de Ape Chișinău din 25 mai 2023 s-a respins apelul declarat de ÎM „Comarsini Grup" SRL. S-a admis apelul declarat de „Mobvaro-M" SRL. S-a casat integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2022 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Comarsini Grup" SRL împotriva „Mobvaro-M" SRL cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, și s-a emis o nouă hotărâre prin care: S-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Comarsini Grup" SRL împotriva „Mobvaro-M" SRL cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat din contul „Mobvaro-M" SRL în beneficiul ÎM „Comarsini Grup" SRL, suma de 20 000 de lei cu titlu de penalitate, suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 600 de lei cu titlu de taxă de stat, proporțional pretențiilor admise. În rest, pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2023, s-a admis recursul declarat de Societatea Comercială „Comarsini-Grup" Societate cu Răspundere Limită, reprezentată de avocatul Hadei Eduard. S-a casat integral decizia din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Comarsini-Grup" Societate cu Răspundere Limită împotriva „Mobvaro-M" Societate cu Răspundere Limită cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Pretențiile din cererile de apel:

La 20 octombrie 2022, reprezentantul apelantului/reclamant S.C. „Comarsini-Grup" S.R.L., avocatul Hadei Eduard a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 20 septembrie 2022, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie admisă integral.

La 20 octombrie 2020, apelantul/pârât S.R.L. „Mobvaro-M" a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 20 septembrie 2022, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie admisă parțial, și anume să fie dispusă doar încasarea din contul S.R.L. „Mobvaro-M" în beneficiul S.R.L. „Comarsini- Grup" a cheltuielilor privind taxa de stat în mărime de 35 247,69 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000,00 lei, în rest acțiunea să fie respinsă.

Apelurile sânt depuse în termenul legal de 30 de zile prevăzut de art. 362 CPC al RM (hotărârea a fost pronunțată la 20 septembrie 2022, iar apelurile au fost depuse la 20 octombrie 2022 (f. d. 230, 231-233 vol. I).

Argumentele apelului:

În motivarea apelului, apelanta/reclamantă S.C. „Comarsini-Grup" S.R.L. a invocat că, instanţa de fond a aplicat pentru întemeierea reducerii penalităţii, dispoziţiile actuale ale Codului civil (în vigoare din 01.03.2019) - art. 953, ce în mod necesar se raportează la convenţia părţilor - contractul nr. nr. 33/19, încheiat la 01 ianuarie 2019 şi momentul în care a fost invocată ca generatoare de efecte juridice.

Afirmă că, din norma aplicată de instanţa de judecată ca temei pentru reducerea penalităţii, care dispune în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari.

La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege ale creditorului se desprind condiţiile cumulative, necesar de întrunit la aplicarea normei date: elementul de excepţie; necesitatea analizei tuturor împrejurărilor; existenţa formală a cererii debitorului, şi în final, în cazul în care primele trei condiţii (1. caz excepţional, 2. analiza tuturor împrejurărilor relevante şi 3. existenţa cererii formale a debitorului).

Menționează că, în cererea de chemare în judecată a fost reţinut că, penalitatea pretinsă a fi încasată a fost calculată, precum este redată Calculul penalităţii aferent întârzierilor de plată, conform contractului nr. 33/19 din 01.01.2019, începând cu data de 01.02.2020 pentru perioada de până la data de 5 04.10.2021 (momentul stingerii datoriei de fond), penalitatea nefiind calculată pentru intervalul de timp 17.03.2020-15.05.2020. Deci, pentru perioada stării de urgenţă debitorul a fost scutit de calculul penalităţii, dat fiind efectul normei legale, prin care s-a instituit excepţii, or ,perioada de timp în care Debitorul a acţionat cu încălcarea termenilor de onorare a plăţilor prevăzute contractual, în mod evident că nu poate fi admisă ca şi caz de excepţie.

Consideră că, nu este deloc convingător, faptul că instanţa de fond, a admis în mod injust, excederea unei situaţii concrete definite de lege ca excepţională în domeniul justiţiei (17.03.2020-15.05.2020), urma a se ţine cont pentru întreaga perioadă de derulare a contractului între părţi, acţiunile Debitorului au fost guvernate de rea-credinţă, de a nu plăti în termen, la locul stabilit a sumelor datorate. Intervenţia instanţei apare pripită, din motivul că aceasta nu se poate substitui puterii legislative, având rolul de control judecătoresc asupra cauzei, cu limitele stricte legale necesar de respectat.

Relevă că, condiţia necesară de formulare a cererii din partea intimatei, privind reducerea penalităţii nu a fost formulată, aceasta (intimata), după cum reiese şi din cererea reconvenţională la care a renunţat, a pretins neplata integrală a penalităţii, nu şi reducerea penalităţii, deşi a admis şi recunoscut dreptul recurentei/reclamantei la încasarea taxei de stat, care este o sumă incidentă obligaţiei de bază cât şi incidente (datorie şi penalitate), astfel principiile disponibilităţii instanţei de judecată la examinarea litigiilor, fiind afectat.

Constată dovedit, imposibilitatea instanţei de fond, din oficiu, în a efectua reducerea penalităţii cu suma de 201 409 lei din sarcina intimatei/pârâtei, deşi nicio premisă, condiţie legală pentru punerea în valoare a procedeul dispus la alin. (1) art. 953 Cod civil, nu era realizată, astfel fiind admisă încălcarea drepturilor patrimoniale ale apelantei/reclamantei.

Instanţa de fond, deşi, constată (alin. 1 fila 7) îndreptăţirea părţii reclamante la care pretinde încasarea penalităţii contractuale, totuşi învederează acţiuni de natură să submineze şi de intenţie nejustificată în raportul contractual al părţilor, ceea ce determină concluzia de ilegalitate, admisă pentru reducerea penalităţii în favoarea intimatei/pârâtei.

S.C. „Comarsini-Grup” S.R.L. a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea acțiunii, apelantul/pârât S.R.L. „Mobvaro-M” a invocat că, referitor la suma de asistenţă juridică în mărime de 30 000 lei, încasată prin hotărârea contestată, o consideră neîntemeiată.

Relevă că cheltuielile de asistenţă juridică în mărime de 30 000 lei nu au fost realmente necesare şi nici rezonabile ca mărime. Acestea nu sunt însoţite de acte justificative, care, de fapt nici nu există, deoarece nu au fost necesare. Acţiunile nu sunt confirmate prin Raportul privind activitatea avocatului care ar fi fost necesare pe cauza dată.

În esenţă reclamantul deţinând toate probele necesare pentru astfel de litigii, în speţă nu s-au ridicat întrebări juridice noi sau dificile - cauza fiind una tipică, motiv din care consideră că suma de 5 000 lei ar fi una raţională şi echitabilă.

Referitor la încasarea penalităţii de întârziere în mărime de 500 000 lei o consideră exagerată în raport cu datoria care era la momentul respectiv.

Opinează că referitor la cheltuielile de asistenţă juridică şi penalitatea de întârziere, consideră că au fost încasate neîntemeiat şi urmează a fi respinse cerinţele din acţiune în partea referitoare la penalitatea de întîrziere.

Apelanta/pârâtă S.R.L. „Mobvaro-M” a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

În cadrul examinării cauzei în instanța de apel, reprezentantul apelantului/reclamant S.C. „Comarsini-Grup” S.R.L., avocatul Hadei Eduard a susținut integral cele expuse în cererea de apel și, reiterând circumstanțele de fapt și normele de drept reflectate în aceasta, a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă să fie admisă integral.

Cu referire la cererea de apel înaintată de S.R.L. „Mobvaro-M” a solicitat respingerea acestuia.

În cadrul examinării cauzei în instanța de apel, reprezentantul apelantului/pârât S.R.L. „Mobvaro-M”, administratorul Benderschi Valeriu a susținut integral cele expuse în cererea de apel și, reiterând circumstanțele de fapt și normele de drept reflectate în aceasta a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe în partea penalității încasate și a cheltuielilor de judecată și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă să fie admisă parțial. Cu referire la cererea de apel depusă de S.C. „Comarsini-Grup” S.R.L. a solicitat să fie respinsă ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței de apel:

Ascultând explicațiile participanților prezenți la proces, analizând motivele invocate în cererile de apel și studiind materialele cauzei în raport cu prevederile legislației aplicabile la caz, Colegiul ajunge la concluzia că apelul declarat de apelantul/reclamant S.C. „Comarsini-Grup” S.R.L., urmează a fi respins, iar apelul declarat de apelantul/pârât S.R.L. „Mobvaro-M” urmează a fi admis, cu modificarea hotărârii instanței de fond în partea cuantumului a cheltuielilor de asistență juridică, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.373 alin. (1), (2) și (5) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art.373 alin.(1), (2) și (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) lit. a), b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă

apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe, să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe.

Conform art. 386 alin. (1) lit. a) - d) din Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin; circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente; concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Instanța de apel mai menționează că conform art. 6 CEDO, instanței judecătorești î-i este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos). Din interpretarea art. 6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

De asemenea, potrivit prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multi-aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

De asemenea, instanța de apel reține că în conformitate cu prevederile art. 372 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă acestea respectă prevederile art. 119^{1} alin. (2),

dacă acestea nu au fost reclamate de către prima instanță la cererea participanților la proces sau dacă au fost restituite în mod nejustificat de către prima instanță.

Nu în ultimul rând, Colegiul civil menționează că fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.

În esență, instanța de apel reține că, înaintând prezenta acțiune civilă împotriva „Mobvaro-M" SRL în baza circumstanțelor descrise supra, SC „Comarsini Grup" SRL a solicitat încasarea din contul „Mobvaro-M" SRL în beneficiul companiei reclamante a datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

La caz, Colegiul constată că, la 01.01.2019 între „Comarsini Grup" SRL şi „Mobvaro-M" SRL a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 33/19 (f. d. 8-9, 141-145 vol. I).

Conform pct.1.1. al contractului semnat între părți, vânzătorul „Comarsini Grup" SRL s-a obligat să livreze și să transmită în proprietate, iar SC „Mobvaro-M" SRL s-a obligat să preia și să plătească prețul cauciucului spumant, în condițiile prezentului contract.

Potrivit pct. 6.2 al contractului părțile au stabilit că nerespectarea de către cumpărător a obligației de achitare mărfii în termenul stabilit la pct. 3.1 din contract, atrage achitarea penalității de 0,1 % din suma plăților netransferate în termen pentru marfă, pentru fiecare zi de întârziere.

La fel, din materialele cauzei rezultă că, „Comarsini Grup" SRL a invocat că din momentul semnării contractului și pe parcursul anului 2020 compania reclamantă/apelant a livrat marfa (penopoliuritan) în adresa companiei pârâte/apelant în baza contractului și respectiv facturilor fiscale care confirma livrarea, inclusiv asortimentul mărfii, cantitatea şi prețul de vânzare (f. d. 56-133), însă pârâta nu și-a executat obligația corespunzătoare de achitare a prețului.

Drept urmare, în final, „Comarsini Grup" SRL a solicitat încasarea din contul „Mobvaro-M" S.R.L. în beneficiul companiei reclamante a sumei de 701 049,93 de lei cu titlu de penalitate de întârziere, precum și compensarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate odată cu inițierea procesului care sunt compuse din taxa de stat în mărime de 50 000 lei, precum și cheltuieli de asistență juridică în suma de 67 500 lei, dar și cheltuielilor pentru extrasul ASP în suma de 110 lei.

Totodată, din materialul cauzei se mai reține că, după intentarea procesului judiciar, la 05 octombrie 2021, „Mobvaro -M" SRL a stins datoria contractuală, fapt ce a generat concretizarea pretențiilor reclamantei/apelant.

Fiind învestită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii pe care a admis-o parțial și a dispus a încasa de la „Mobvaro-M" SRL în beneficiul ÎM „Comarsini Grup" SRL a sumei de 500 000 de lei cu titlu de penalitate, sumei de 50 000 de lei cu titlu de taxa de stat, precum și sumei de 30 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate (f.d. 235-242).

Conform art. 8 alin.(1) (2) lit.a) din Codul civil în redacția legii pînă la 01.03.2019, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

Potrivit art.512 alin.(1) din Codul civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art.513 alin.(1) din Codul civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă şi diligenţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Potrivit art.514 din Codul civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Potrivit art.774 alin.(1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute.

În corespundere cu prevederile art.776 din Codul civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art.858 din Codul civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Conform art. 624 alin. (1) din Codul Civil al RM, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Prin urmare, după cum rezultă din definiţia dată în alin. (1) al articolului precitat, clauza penală constituie o evaluare convenţională şi prealabilă a eventualelor prejudicii pe care debitorul va fi obligat să le plătească în cazul neexecutării prestaţiei la care s-a îndatorat. Ea poate fi stipulată fie în contractul ce dă naştere raportului obligaţional, fie într-o convenţie ulterioară încheiată înainte de momentul în care intervine neexecutarea prestaţiilor datorate de debitor. Condiţiile de fond ale clauzei penale sînt aceleaşi ca şi ale contractului principal la

care se referă, ţinîndu-se însă seama şi de caracterul ei accesoriu, de vreme ce validitatea obligaţiei principale constituie o condiţie esenţială pentru existenţa clauzei penale.

La caz, Colegiul constată din materialele administrate și împotriva cărora nu a obiectat compania pârâta/apelantă, raportul obligațional între părţi este guvernat de contractul de vînzare-cumpărare nr.33/19 din 01.01.2019 semnat între ÎM "Comarsini Grup" S.R.L. și SC "Mobvaro-M" S.R.L. (f.d.8-9, 141-145).

Conform pct.1.1. al contractului semnat între părți, vânzătorul "Comarsini Grup" S.R.L. s-a obligat să livreze și să transmită în proprietate, iar SC "Mobvaro-M" S.R.L. s-a obligat să preia și să plătească prețul cauciucului spumant, în condițiile prezentului contract.

De asemenea potrivit pct.3.1 din contract, părțile au prevăzut că cumpărătorul va efectua plata mărfii prin transferul sumelor de bani în contul vânzătorului în termen de 30 zile calendaristice de la data livrării mărfii, conform facturii fiscale.

Potrivit pct.6.2 al contractului părțile au stabilit că nerespectarea de către cumpărător a obligației de achitare mărfii în termenul stabilit la pct.3.1 din contract, atrage achitarea penalității de 0,1 % din suma plăților netransferate în termen pentru marfă, pentru fiecare zi de întîrziere.

Conform pct.9.5 și 9.6 părțile prevăzut că contractul este valabil pînă la 31.12.2020, pînă la executarea integrală a acestora iar în cazul în care niciuna dintre părți nu-și exprimă dorința de a rezilia contractul, acesta va fi prelungit pentru perioada de 1 an.

Potrivit materialului probator administrat, din momentul semnării contractului și pe parcursul anului 2020 compania reclamantă a livrat marfa (penopoliuritan) în adresa companiei pârâte în baza contractului și respectiv facturilor fiscale care confirma livrarea, inclusiv asortimentul mărfii, cantitatea şi preţul de vânzare (f.d.56-133).

După cum atestă materialele dosarului, părțile periodic semnau acte de verificare reciprocă ce conţin date privind rulajul, livrările şi achitările efectuate între părţi, totodată constatând şi confirmând soldul format în baza operaţiunilor de livrare-achitare.

Astfel, în actul de verificare a plăților la situația zilei de 31.12.2020, acceptat și semnat de ambele părți, se atesta o restanță "Mobvaro-M" S.R.L. la plata sumei în valoare de 1 640 146 lei (f.d.10-12).

Totodată, se reține că "Mobvaro-M" S.R.L. pe parcursul anilor 2020-2021 a efectuat plăți în suma de 4 173 100 lei astfel potrivit actului din 15.04.2021, act acceptat și semnat de "Mobvaro-M" S.R.L., se atestă că restanța companiei pârâte față de "Comarsini Grup" S.R.L. la momentul înaintării acțiunii se ridica la 1 368 530 lei (f.d.13,150).

La data de 12.01.2021 și 25.01.2021 "Comarsini Grup" S.R.L. a expediat în adresa "Mobvaro-M" S.R.L. somațiile cu privire la restituirea benevolă a sumei datorate, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de asistență juridică pentru soluționarea prealabilă în suma de 7500 lei, fiind recepționate de pârâta la data de 20.01.2021 și respectiv 27.01.2021 (f.d.48,50).

Instanța de apel notează după intentarea procesului judiciar, la data de 05.10.2021, "Mobvaro -M" S.R.L. a stins datoria contractuală, fapt ce a generat concretizarea pretențiilor reclamantei/apelant.

Raportând la caz normele legale nominalizate și din circumstanțele stabilite Completul atestă, că prima instanță corect a admis parțial pretențiile "Comarsini Grup" S.R.L., încasând din contul "Mobvaro -M" S.R.L. suma de 500 000 lei cu titlu de penalitate rezultată din neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor asumate conform contractului de vînzare-cumpărare nr.33/19 din 01.01.2019.

Or, pct.6.2 al contractului, părțile au stabilit că nerespectarea de către cumpărător a obligației de achitare mărfii în termenul stabilit la pct.3.1 din contract, atrage achitarea penalității de 0,1 % din suma plăților netransferate în termen pentru marfă, pentru fiecare zi de întârziere.

Astfel, potrivit calculului prezentat de apelant, suma penalității se ridică la 701 049,93 lei, calculată pentru perioada 01.01.2020-04.10.2021.

Totodată, Colegiul reține corecte aprecierile instanței de fond privind incorectitudinea calculului prezentat de reclamantă/apelantă, or penalitatea urmează a fi calculată de la data la care creanţa a devenit scadentă şi până la data plății efective a obligaţiei. Or, fiind în prezența prestaţiilor succesive, în speță partea reclamantă/apelantă corect a introdus și a reflectat în tabel sumele de la data la care fiecare prestaţie a devenit exigibilă și respectiv achitările efectuate de compania pârâtă pe parcursul perioadei de referință.

Respectiv, l-a caz se constată situație ce condiționează dreptul creditorului de a pretinde penalități de întârziere debitorului din moment ce condiția de formă pentru pretinderea penalității a fost respectată, iar faptul neonorării obligațiilor în termen de către debitor a generat și temeiul de fapt pentru pretenția de plată a penalității.

Așadar, este cert faptul că, compania pârâta/apelant urma să-și execute obligațiile și să achite prețul mărfii livrate în termen de 30 zile din momentul livrării, ceea ce însă nu a realizat. Așadar, reclamantul/apelant este îndreptățit, în principiu, să ceară încasarea penalităților or, faptul achitării datoriei pentru marfa procurată după adresarea creditorului în instanţa de judecata şi pînă la pronunţarea hotărârii nu-l scuteşte pe debitor de obligaţia de a achita penalitatea prevăzută în contract.

În asemenea circumstanțe, nu poate fi reținut argumentul apelantului/ pîrît precum că instanța de fond neîntemeiat și nefondat a admis acțiunea

reclamantei/apelante ÎM "Comarsini Grup" S.R.L. în situația în care, părțile contractului nr.33/19, încheiat la 01 ianuarie 2019, și anume ÎM „Comarsini Grup” SRL și SC „MobvaroM” SRL au convenit asupra unei penalități în mărime de 0.1%, raportată la suma plăților neefectuate (a datoriei), pentru fiecare zi de întârziere din suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere, iar din probele prezentate rezultă cu certitudine ca pîrîta/apelantă a încălcat termenul de efectuare a plății.

Or, sub același aspect urmează de menționat că în corespundere cu tabelul de calcul al penalității propus de reclamant odată cu depunerea cererii de majorare a cuantumului pretențiilor, penalitățile sunt calculate în temeiul pct. 6.2 din contract, care prevede că pentru întârzierea plăților debitorului beneficiar, creditorul este îndreptățit să solicite o penalitate în mărime de 0,1% din suma neachitată.

Subsidiar Colegiul menționează că raportul juridic în speță este în curs de realizare la data intrării în vigoare a noii legi, efectele sale viitoare intră sub incidența legii noi.

Astfel, la caz penalitatea are un caracter compensatoriu al prejudiciului cauzat prin neexecutarea obligaţiei, fie executarea necorespunzătoare sau tardivă, circumstanţe care la caz au fost constatate cu certitudine.

Colegiul va respinge argumentele apelantului ÎM "Comarsini Grup" S.R.L. cu referire la lipsa unei cereri din partea pîrîtului/apelant privind reducerea penalităţii, or, după cum rezultă din procesul verbal al ședinței, ultimii au solicitat reducerea penalității, iar legea nu obligă de a fi întocmită o cerere separată în sensul declarat.

Conform art. 953 Cod civil, în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului. (2) Nu se admite reducerea penalităţii în cazul în care aceasta a fost stinsă prin executare benevolă. (3) Nu se admite reducerea penalităţii pentru întîrzierea executării obligaţiei pecuniare în cazul în care rata penalităţii este egală sau mai mică decît rata legală aplicabilă conform art.942. (4) Orice clauză care derogă de la dispoziţiile prezentului articol în detrimentul debitorului este lovită de nulitate absolută.

Cu referire la argumentul apelantului/pîrît S.R.L. „Mobvaro-M” a precum că penalitatea dispusă spre achitare este exorbitant de mare, nu poate fi reținută de instanța de apel ca temei de admitere a apelului în situația în care, această condiție era stipulată în contractul de vînzare-cumpărare negociat, încheiat și semnat de către părțile litigante, datoria achitată pe parcursul examinării cauzei fiind de 1 368 530 lei, iar penalitatea încasată fiind de 500 000 lei, astfel suma încasată nu este una excesivă în raport cu prejudiciul efectiv.

Mai mult, pîrîta/apelantă S.R.L. „Mobvaro-M”, nu a contestat existența

contractului din nr.33/19 din 01 ianuarie 2019 și a obligațiilor asumate la încheierea acestuia, iar întârzierea datoriei de bază a fost demonstrată de către partea reclamantă/apelant prin actele prezentate, cuantumul penalității fiind justificat prin prevederile contractuale acceptate și semnate de către ambele părți.

Colegiul va respinge argumentele apelantului/pîrît în solicitarea de a reduce penalitatea încasată datorită justificării neexecutării, or, după cum s-a constatat penalitatea încasată a fost diminuată de instanța de fond.

În aceeași ordine de idei, Colegiul civil relevă că instanța de fond corect a ajuns la concluzia necesității de a reduce cuantumul clauzei penale pretinse pînă la 500 000 lei, ţinând cont de circumstanțele executării contractului, situația juridică, drepturile și interesele juridice atât ale creditorului, cât şi ale debitorului, sumă adecvată în raport cu totalitatea celor expuse supra or, suma pretinsă se află într-o proporție nerezonabilă față de suma datoriei de bază.

Or, în data de 31 ianuarie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat epidemia de COVID-19 drept o urgență de sănătate publică la nivel internațional și o pandemie la 11 martie 2020.

În concordanță cu prevederile art. 123 alin.(1)CPC, faptele pe care instanţa le-a declarat unanim cunoscute (faptele de notorietate publică) nu se cer a fi dovedite.

În acest sens, Colegiul civil punctează faptul că, este notoriu că pandemia COVID-19, cunoscută și sub numele de pandemia de coronavirus, este o pandemie globală în curs de desfășurare a bolii coronavirus 2019 (COVID-19) cauzată de coronavirusul al sindromului respirator acut sever (SARS-CoV2). Astfel, în data de 31 ianuarie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat epidemia de COVID-19 drept o urgență de sănătate publică la nivel internațional și o pandemie la 11 martie 2020.

Mai mult, la data de 17 martie 2020 în baza Hotărârii Parlamentului nr. 55, având în vedere declararea de către Organizaţia Mondială a Sănătăţii a pandemiei de coronavirus (COVID19) la 11 martie 2020 şi instituirea de către Comisia Naţională Extraordinară de Sănătate Publică la 13 martie 2020 a codului roşu la nivel naţional în legătură cu situaţia epidemiologică prin infecţia cu COVID-19, pe întreg teritoriul Republicii Moldova a fost instituită stare de urgență.

Astfel, este un fapt notoriu că activitatea agenților economici în Republica Moldova a fost afectată semnificativ de pandemia COVID-19, fiind atestată diminuarea cererii la produse și servicii, confruntându-se cu restricții legale privind desfășurarea activității, perturbații pe lanț logistic.

Reieșind din acestea, Colegiul judiciar consideră întemeiată concluzia primei instanțe precum că la caz, urmează a fi redusă suma penalității în condiții de disproporționalitate a datoriei și sumelor solicitate de către compania reclamanta/apelantă cu titlu de penalități ținînd cont de situaţia financiară dificilă a debitorului, afectată de pandemia COVID-19.

Argumentele apelantului/reclamant că penalitatea nu a fost calculată în intervalul de timp 17.03.2020- 15.05.2020, aferentă stării de urgenţă în justiţie nu poate fi luat în considerație la respingerea pretenției, or, după cum s-a descris mai sus prima instanță a concluzionat asupra confruntării cu restricții legale privind desfășurarea activității, perturbații pe lanț logistic pe întreg teritoriul asupra întreprinderilor, iar achitarea unei sume nu denotă neafectarea activităţii economice a apelantului/pîrît.

Cu referire la prevederile enunțate şi reieșind din specificul acțiunii, instanță de apel, constată că instanța de judecată, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, just a ajuns la concluzia de admitere parțială a pretenției privind încasarea penalității în sumă de 500 000 lei, rezultată din neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor asumate conform contractului de vînzare-cumpărare nr.33/19 din 01.01.2019 încheiat între ÎM „Comarsini Grup" SRL și SC „MobvaroM" SRL.

Cu referire la cheltuielile de judecată, Colegiul reține că, potrivit art. 82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

În conformitate cu dispoziţiile art. 94 alin. (1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Astfel, Colegiul consideră corectă concluzia primei instanțe de a încasa de la SRL „Mobvaro-M", în beneficiul ÎM „Comarsini Grup" S.R.L. suma de 50 000 de lei cu titlu de taxa de stat or, ultima a suportat cheltuieli de plată aacesteia conform ordinului de plată anexat.

Totodată Colegiul civil constată că la pronunțarea hotărârii, instanța de fond, deși a constatat corect circumstanțele cauzei și a admis acțiunea parțial, însă incorect a apreciat cuantumul cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 30 000 lei, sumă pe care instanța de apel o consideră exagerată în raport cu volumul efectuat în prezenta speță.

În acest sens, instanța de apel va admite apelul declarat de către "Mobvaro-M" S.R.L. și în această parte hotărârea o va modifica prin micșorarea cuantumului cheltuielilor de asistență juridică de la 30 000 lei la 15 000 lei.

În conformitate cu art.96 alin.(1) și (1^1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Conform art. 63 alin.(1), (2) și (4) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice. Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.

Conform art. 64 alin.(8) din Statutul profesiei de avocat, onorariile pot fi stabilite astfel:a) onorarii orare; b) onorarii fixe (forfetare); c) onorarii de succes; d) onorarii formate din combinarea criteriilor de la lit. a), b) şi c).

Totodată, conform art.2 al Legii contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007, prevederile prezentei legi se aplică tuturor persoanelor juridice şi fizice care desfăşoară activitate de întreprinzător, organizațiilor necomerciale, inclusiv instituţiilor publice, notarilor, avocaților, mediatorilor, administratorilor autorizaţi şi birourilor înfiinţate de aceştia, executorilor judecătoreşti, precum şi reprezentanţelor şi filialelor întreprinderilor (organizaţiilor) nerezidente, înregistrate în Republica Moldova (denumite în cele ce urmează entităţi), indiferent de domeniul de activitate, tipul de proprietate şi forma juridică de organizare.

Conform art. 19 alin. (1) din Legea contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007 stabileşte că, faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare şi centralizatoare. (2) Documentele primare se întocmesc în timpul efectuării operațiunii, iar dacă aceasta este imposibil – nemijlocit după efectuarea operațiunii sau după producerea evenimentului. (3) Entitatea utilizează formulare tipizate de documente primare, aprobate de Ministerul Finanţelor. În lipsa formularelor tipizate sau dacă acestea nu satisfac necesităţile entităţii, entitatea elaborează şi utilizează formulare de documente, aprobate de conducerea ei, cu respectarea cerinţelor alin.(6).

Art. 3 reglementează că, document primar – confirmare documentară (pe suport de hârtie sau în formă electronică) care justifică efectuarea operațiunii economice, acordă dreptul de a o efectua sau certifică producerea unui eveniment; fapt economic – tranzacție, operațiune, eveniment care au modificat sau pot modifica activele, drepturile şi datoriile, consumurile, cheltuielile, veniturile, rezultatele financiare ale entităţii. Aşadar, reieşind din noțiunile respective se constată că facturile se eliberează în cazul efectuării unor operațiuni.

Totodată, bonurile de plată prezentate reprezintă valoarea muncii prestate de către avocat pentru serviciile de asistenţă juridică pe cauza respectivă, adică onorariul acestuia, or potrivit art. 63 alin.(1) şi (2) din Legea cu privire la avocatură, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la

persoanele fizice şi juridice. Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată.

În contextul normelor legale sus enunțate, Colegiul învederează că interesele ÎM "Comarsini Grup" S.R.L. au fost reprezentate de avocatul Eduard Hadei din cadrul BAA "Legal Service", împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA nr.1434311 din 16.04.2021, respectiv, ÎM "Comarsini Grup" S.R.L. dispune de dreptul de a pretinde compensarea din contul pîrîtului/apelant a cheltuielilor de asistență juridică.

Colegiul va respinge pretenția reprezentantului apelantului ÎM "Comarsini Grup" S.R.L. cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în instanța de apel, or cererea de apel a fost respinsă.

Astfel, Colegiul civil apreciază că instanța de fond corect a stabilit că, în cauza dedusă judecății au fost stabilite prezenţa condiţiilor pentru încasarea sumei solicitate, în temeiul normelor citate.

Din actele cauzei s-a stabilit că apelantul a solicitat încasarea sumei de 67 500 lei, la capitolul dat, Colegiul atestă că necesitatea adjudecării cheltuielilor de asistență juridică operează indiferent de calitatea subiectului pasiv, criteriu fiind pierderea procesului în raport cu subiectul activ.

În același timp, sub aspectul evaluării mărimii solicitate spre compensare, Colegiul conchide că valoarea admisă de instanța de fond în sumă de 30 000 lei, deși corespunde criteriului de realitate, nu corespunde în totalitate criteriilor de necesitate şi rezonabilitate.

În favoarea concluziei enunțate instanța de apel reține că, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Sunt realmente angajate sumele pe care reclamantul le-a plătit sau trebuie să le plătească avocatului. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidenţă emisă pentru clienţi şi în alte cazuri stabilite de legislaţie. Necesitatea cheltuielilor indică timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta reclamantul, probat prin listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul). Caracterul rezonabil al cheltuielilor semnifică faptul că, în raport cu natura activităţii efectiv prestate, complexitatea, riscul implicat de existenţa litigiului sau şi reputaţia celui care acorda asemenea servicii, ele să nu fie exagerate.

Drept urmare, Colegiul judiciar ajunge la concluzia că suma dispusă spre încasare a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cauza civilă sus

menționată, urmează a fi micșorată de la suma de 30 000 (treizeci mii) lei, pînă la 15 000 (cincisprezece mii) lei.

În final, Curtea relevă că la determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de fond a oferit o apreciere corectă, a ținut cont cont de: complexitatea cauzei; aportul avocatului la soluţionarea cauzei; timpul şi munca depus de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor ,, reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienţi specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obţinut; restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client; experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare.

În cumulul celor expuse, Colegiul reține că concluzia primei instanțe, referitor la admiterea parțială a acțiunii, este justă și argumentată, având la bază cumulul probelor administrate, cărora le-a fost oferită apreciere juridică cuvenită. În opoziție, apelanții nu au prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță.

Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, Colegiul conchide că instanța de fond a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a aplicat corect normele de drept material și procedural, hotărârea fiind în concordanță cu art. 239-240 din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru concluzionează despre necesitatea respingerii apelului depus de ÎM „Comarsini Grup” SRL, admiterii apelului declarat de „Mobvaro-M” SRL, cu modificarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă la 20 septembrie 2022, în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică. În rest hotărîrea urmează a fi menținută.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.b), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de ÎM „Comarsini Grup” SRL.

Se admite apelul declarat de „Mobvaro-M” SRL.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2022 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Comarsini Grup” SRL împotriva „Mobvaro-M” SRL cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică, prin micșorarea cuantumului de la suma de 30 000 (treizeci mii) lei, la

suma de 15000 (cincisprezece mii) lei. În rest hotărîrea se menține.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecătorul — Ruxanda Pulbere

Judecătorii — Roman Pascari

Ala Malîi